

- Σύμφωνα με το άρθρο 335 ΚΠολΔ, αντικείμενο αποδείξεως, επομένως και ομολογίας, δικαστικής ή εξώδικης, κατά τα άρθρα 352 και 353 του ίδιου Κώδικα, αποτελούν μόνο πραγματικά γεγονότα κι όχι οι νομικοί χαρακτηρισμοί, οι οποίοι γίνονται από το δικαστήριο¹ συνεπώς, ο ισχυρισμός της ενάγουσας, κατά τον οποίο το πρωτοβάθμιο δικαστήριο δεν έλαβε υπ' όψιν του, εσφαλμένως, την εξώδικη ομολογία του οδηγού της μοτοσυκλέτας ενώπιον της αρμόδιας ανακριτικής αρχής, όπου ρητώς ανέφερε «θεωρώ υπαίτιο του ατυχήματος τον εαυτό μου», πρέπει να απορριφθεί, προεχόντως ως απαράδεκτος, αφού το φερόμενο ως περιεχόμενο ομολογίας, δεν ανάγεται σε πραγματικά γεγονότα και, επομένως, δεν μπορεί από αυτό να συναχθεί εξώδικη (κατά το άρθρο 352 § 2 ΚΠολΔ) ομολογία του ως άνω οδηγού ότι ευθύνεται για το ένδικο ατύχημα, διότι η υπαιτιότητα είναι νομική έννοια και, εντεύθεν, δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο ομολογίας (ΕφΑθ 1638/2014 ΕΣυγκΔ 2014/269).

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η ΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΥΠΑΙΤΙΟΤΗΤΑΣ : ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ

I. Σύμφωνα με τον κανόνα της ΚΠολΔ 216 § 1, (η οποία εισάγει στο δικονομικό δίκαιό μας την θεωρία «της λειτουργίας του κανόνα δικαίου»), ο ενάγων έχει το δικονομικό βάρος να παραθέσει στην αγωγή του το πραγματικό του εφαρμοστέου κανόνα δικαίου' υπό διαφορετική διατύπωση : ο ενάγων έχει το δικονομικό βάρος να παραθέσει στην αγωγή του τους παραγωγικούς λόγους του δικαιώματος που ισχυρίζεται πως έχει, προκειμένου να διαγνωσθεί η επικαλούμενη από αυτόν έννομη συνέπεια (την οποία θεσμοθετεί ο ανωτέρω δικαιοκός κανόνας²). Η επίδικη έννομη συνέπεια θα διαγνωσθεί, αφενός όταν

¹ Ομοίως και ΑΠ 325/2001 ΝΟΜΟΣ.

² Κατά τη θεωρία της «λειτουργίας του κανόνα δικαίου», την οποία υιοθετεί ο ΚΠολΔ, με το άρθρο 216 § 1α' αυτού, ο κανόνας δικαίου έχει δύο σκέλη : 1) το σκέλος στο οποίο αναπτύσσεται το πραγματικό, δηλαδή η βιοτική σχέση που ο κανόνας αυτός ρυθμίζει και 2) το σκέλος στο οποίο διαγράφεται η έννομη συνέπεια, η οποία επέρχεται αυτοθρόως, από τη στιγμή που θα πραγματοποιηθούν τα γεγονότα που συγκροτούν το πραγματικό του [Κονδύλης, Το δεδασμένο κατά τον ΚΠολΔ, (έκδ. 1983), § 16 II 3 σελ. 190-1. Κεραμεύς, Αστικό δικονομικό δίκαιο, τ. II (έκδ. 1986), § 75 σελ. 204 επ. Απ. Γεωργιάδης, Η «συρροή αξιώσεων» επί συνδρομής συμβατικής και αδικοπρακτικής ευθύνης, Δ. 6, § IV 1 σελ. 56. Αστ. Γεωργιάδης, Εισαγωγή και θεμελιώδεις έννοιες αστικού δικονομικού δικαίου, (έκδ. 1997), § 3 II 1 σελ. 52 επ. Μπέης, ΕρμΚΠολΔ, Εισαγωγή, § 4 III σελ. 23 επ. και υπό το άρθρο 216 § IV 1-3 σελ. 961-3. Ο ίδιος, Εισαγωγή στη δικονομική σκέψη, (3η έκδ.) § 5 αριθ. 3 σελ. 112 επ. Ο ίδιος, Το κύριο περιεχόμενο του δικογράφου της αγωγής, Δ. 12 § 3.2. σελ. 408. Βερβενιώτης, Η αοριστία της αγωγής και ο αναιρετικός της έλεγχος, ΝοΒ 27 § II Α σελ. 1564 και Αναιρετικά κείμενα, 1993, σελ.

αποδειχθεί ότι συντρέχουν οι κατά νόμο παραγωγικές προϋποθέσεις της κι αφετέρου όταν το δικαστήριο κρίνει πως δεν αποδεικνύονται οι προταθέντες από τον αντίδικο λόγοι (: ενστάσεις), οι οποίοι είτε την εμποδίζουν κατά νόμο να γεννηθεί είτε την καταλύουν³.

II. Υπό τα δεδομένα αυτά προκύπτει ότι αντικείμενο της δίκης είναι η αξίωση την οποία ο ενάγων φέρει προς εκδίκαση ενώπιον δικαστηρίου, δηλαδή η (ευνοϊκή για τον ενάγοντα) έννομη συνέπεια που προβλέπει ο συγκεκριμένος κανόνας δικαίου, στον οποίο εδράζεται η ένδικη αξίωση⁴. Εντεύθεν, το δικαστήριο καλείται να διερευνήσει τη νομική και επί της ουσίας βασιμότητα των πραγματικών περιστατικών, (θεμελίων κατά νόμο της ενδίκου αξιώσεως), που συνθέτουν το ιστορικό της αγωγής. Επομένως, σε περίπτωση κατά την οποία ο εναγόμενος αποδεχθεί ως αληθή τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία συνθέτουν το ιστορικό της αγωγής του αντιδίκου του⁵, τίκτεται ομολογία του, (δικαστική ή εξώδικη), η οποία οδηγεί σε παραδοχή της αγωγής επί της ουσίας της⁶. Ο τρόπος, εξάλλου, με τον οποίο θα γίνει η ομολογία ποικίλλει : μπορεί να γίνει είτε με επανάληψη των αγωγικών περιστατικών και δήλωση περί αποδοχής τους αληθών είτε και με αποδοχή του εννόμου πορίσματος, το οποίο προκύπτει από τα περιστατικά αυτά.

III. Ειδικότερα, εάν με την αγωγή επιδιώκεται η ανόρθωση της περιουσιακής ζημίας που επήλθε στον ενάγοντα, λόγω αδικοπρακτικής συμπεριφοράς του εναγομένου, τότε ο ενάγων έχει το δικονομικό βάρος να παραθέσει στο ιστορικό της αγωγής του (μεταξύ άλλων και) πραγματικά περιστατικά τα οποία συνιστούν υπαίτια (λόγω δόλου ή αμελείας του) δράση του αντιδίκου. Σε περίπτωση κατά την οποία ο εναγόμενος δηλώσει ότι θεωρεί τον εαυτό του υπαίτιο της αγωγικής αδικοπραγίας, προφανώς δεν δηλώνει ότι αποδέχεται τον νομικό χαρακτηρισμό της δράσης του αυτής, δηλαδή την

3 επ. ΑΠ 412/1986 ΕΛΔ 28,440. ΕφΑθ 2570/2001, ΕφΑθ 2936/1998, ΕφΑθ 2519/1997 και ΕφΚρ 325/1994, αδημ. στο νομικό τύπο. ΕφΑθ 6435/1987 ΝοΒ 36/364. ΕφΑθ 10371/1986 Ελλ-Δνη 29/139. ΕφΑθ 2822/1986 Ελλ-Δνη 27/701. ΕφΑθ 5454/1986 Ελλ-Δνη 28/1448 και Δ. 18/203. ΕφΑθ 7555/1985 Ελλ-Δνη 26/1407. Βλ. και την διατύπωση της ΑΠ 1266/1989 Ελλ-Δνη 32/790, καθώς και **Μακρίδου**, Η διάκριση अपαράδεκτης και νόμου αβάσιμης αγωγής στα πλαίσια της αοριστίας, Αρμ. 1995 § II σελ.288 επ.].

³ **Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ, υπό το άρθρο 338 § V 6 σελ. 1454. Βλ. και **Ράμμο**, Στοιχεία ελληνικής πολιτικής δικονομίας, τ. Α' (έκδ. 1961), § 128 IV Α σελ. 338. **Κεραμέα**, Αστικό δικονομικό δίκαιο, τ. II § 87. **Σταθόπουλο**, Διαπλαστική απόφασις και πρόκλησις αυτής δι' ενστάσεως, ΝοΒ 26 § II 3 σελ. 10/11. **Κονδύλη**, ανωτ. § 20 IV σελ. 247 επ.

⁴ **Μπέης**, Το αντικείμενο της πολιτικής δίκης, Δ. 21 σελ. 3 επ. και ιδίως στην § 10.2 σελ. 31 επ. **Μιχελάκης**, Κανών δικαίου και δεδικασμένον, Ελλ-Δνη 25 § 1 σελ. 529. ΑΠ 127/1990 ΔΕΝ 1991/277, Δ. 1992/125, ΕΕΝ 1990/657. ΑΠ 364/1988 ΕΕΝ 1989/205, ΕΕργΔ 1989/1031, ΝοΒ 1989/252. ΕφΝαυτπλ 641/1995 αδημ. στο νομικό τύπο. ΕφΛαρ 629/1996 Δ. 1997/3754. ΕφΠειρ 833/1989 Ελλ-Δνη 31/1491.

⁵ **Νίκας**, ΠολΔ τ. II (έκδ. 2005), § 80 περιθ. αριθ. 4 σελ. 436. ΑΠ 1059/2001 Ελλ-Δνη 2003/414.

⁶ Βλ. **Μπέη**, ΕρμΚΠολΔ, Κεφ. ΙΒ' (Απόδειξις) II, § II σελ. 1584-1585.

υπαιτιότητά του, παρά εκδήλως ότι δέχεται πως τα πραγματικά περιστατικά που εκτίθενται στην αγωγή του αντίδικου του είναι αληθή. Κατά ταύτα, φρονούμε ότι η δήλωσή του αυτή, (που βεβαίως είναι επιβαρυντική για τα έννομα συμφέροντά του), αναφέρεται αποκλειστικώς στα εν λόγω περιστατικά, κι όχι στην αξιολογική εκτίμησή τους (δηλ. εάν δι' αυτών ιδρύεται ή όχι κατά νόμο υπαιτιότητά του) και συνεπώς συνιστά ομολογία, κατά την έννοια της ΚΠολΔ 352.

IV. Είναι συνεπώς ανάγκη, η δήλωση ομολογίας από μέρους του διαδίκου να ερμηνεύεται από το δικαστήριο, πριν καταλήξει περί παραδεκτού της ή μη' ειδικότερα, το δικαστήριο, έχοντας προ οφθαλμών το περιεχόμενο της δηλώσεως του διαδίκου, οφείλει να μην προσηλώνεται στις λέξεις της δηλώσεως αυτής, παρά να ερευνά την αληθή βούληση του ομολογούντος, εάν δηλαδή αυτός είχε την πρόθεση να ομολογήσει την ισχύ νομικής έννοιας ή την αλήθεια πραγματικών περιστατικών, τα οποία είχε επικαλεσθεί ο αντίδικός του.

V. Και, ανεξαρτήτως τούτων, έχει κριθεί από τη νομολογία ότι συνιστά κατά νόμο ομολογία, όταν αυτή αναφέρεται σε νομικές έννοιες, η οποίες που είναι συνηθέστατες στην καθημερινή ζωή και συνεπώς ο μέσος κοινωνικός άνθρωπος γνωρίζει τη σημασία τους⁷ μία των εννοιών αυτών είναι, κατά τη γνώμη μας και η υπαιτιότητα.

⁷ **Νίκας**, ανωτ., § 80 περιθ. αριθ. 2 σελ. 436, όπου και παράθεση της σχετικής νομολογίας, στις υποσημειώσεις αριθ. 5, 6 και 7.